

Sygn.akt III AUa 688/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Dorota Zarzecka

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku W. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy W. A.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży

III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 maja 2012 r. sygn. akt III U 324/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łomży.

Sygn. akt III AUa 688/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 13 kwietnia 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił W. A. przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem organu rentowego, W. A. na dzień 1 stycznia 1999 roku zamiast wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, udowodnił staż w wysokości 9 lat i 8 miesięcy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od dnia 1 lipca 1971 roku do dnia 31 lipca 1979 roku. Nadto organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą(...) (...) w B..

W. A. w odwołaniu od powyższej decyzji wniósł o jej zmianę, zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych spornego okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od dnia 1 lipca 1971 roku do dnia 31 lipca 1979 roku i przyznanie prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy w Łomży po rozpoznaniu powyższego odwołania wyrokiem z dnia 24 maja 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy wskazał, że mając na uwadze treść art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury nabywa ubezpieczony, który na dzień wejścia w życie ustawy spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie do tego, czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub był pracownikiem wykonującym inną pracę, czy też pozostawał w zatrudnieniu na innej podstawie niż stosunek pracy, bądź nie pozostawał w jakimkolwiek zatrudnieniu z tym, że w przypadku pozostawania w stosunku pracy emerytura uzależniona jest od jego rozwiązania. Bez spełnienia chociażby jednej z przesłanek wykluczona jest możliwość nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Mając na uwadze sporny okres zatrudnienia od dnia 1 lipca 1971 roku do dnia 31 marca 1989 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w charakterze stażysty, technika budowy i majstra budowy (od dnia 1 kwietnia 1982 roku) oraz kierownika budowy (od dnia 1 marca 1983 roku), Sąd Okręgowy wskazał, że pracę na stanowiskach stażysty, technika, czy starszego technika należałoby rozważyć w kontekście pracy wymienionej w wykazie A dział X (w rolnictwie i przemyśle rolno – spożywcym) poz. 1 jako prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych. Natomiast wątpliwe, w ocenie Sądu Okręgowego, byłoby uznanie jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia na stanowisku majstra budowy i kierownika budowy. Jednakże, analizując spełnienie przez W. A. przesłanek koniecznych do przyznania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie bezspornym było, iż wnioskodawca jest nadal zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 24 maja 2012 roku W. A. przyznał, że nie rozwiązał stosunku pracy. Dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, należało stwierdzić, że nie spełnił on jednej z przesłanek wymaganych dla nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Ustalenie powyższego faktu jest wystarczające dla rozstrzygnięcia przedmiotu sprawy, stąd też zdaniem Sądu I instancji, nie było celowym prowadzenie postępowania dowodowego celem ustalenia, czy W. A. posiada wymagany okres pracy w warunkach szczególnych. Dlatego też Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków. Wobec powyższego Sąd Okręgowy wskazał, że W. A. nie udokumentował spełnienia warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999 roku, a jednocześnie nie spełnił przesłanki rozwiązania stosunku pracy na dzień złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

W. A. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego tj. art. 477⁹§ 1 kpc poprzez nieorzeczenie o całości żądań ubezpieczonego określonych w odwołaniu, a mianowicie niedokonanie ustaleń w przedmiocie zatrudnienia w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze w okresie od dnia 1 lipca 1971 roku do dnia 31 marca 1989 roku,
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i oddalenie odwołania tylko dlatego, że ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Wskazując na powyższe, W. A. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łomży do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniosek apelacyjny dotyczący uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania okazał się uzasadniony, gdyż wobec rozwiązania przez W. A. stosunku pracy,

zaistniała potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości odnośnie spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych wynikających z art. 184 w związku z art. 31 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podkreślenia jednak wymaga, że na dzień rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy, zaskarżony wyrok był zgodny z prawem.

W niniejszej sprawie organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na nierozwiązanie dotychczasowego stosunku pracy oraz nie legitymowanie się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od dnia 1 lipca 1971 roku do dnia 31 lipca 1979 roku. Nadto organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą (...) (...) w B..

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 11 grudnia 2012 roku W. A. przedstawił świadectwo pracy z (...) (...) z dnia 7 grudnia 2012 roku, z którego wynika, że z dniem 7 grudnia 2012 roku rozwiązał stosunek pracy (k. 19). Stąd też, skoro przesłanka rozwiązania stosunku pracy została przez wnioskodawcę w toku postępowania spełniona, w celu merytorycznej oceny poprawności zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji należałoby przeprowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do rozstrzygnięcia kwestii spornej – legitymowania się W. A. wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 316 § 1 kpc w postępowaniu procesowym wydanie wyroku nie może nastąpić bez przeprowadzenia rozprawy, a podstawą rozstrzygnięcia jest stan faktyczny i prawny istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (zasada aktualności orzeczenia sądowego). Powyższa zasada ma zastosowanie nie tylko w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, ale również drugoinstancyjnym, skoro w systemie apelacyjnym instancja odwoławcza jest przede wszystkim sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym. Odpowiednie stosowanie tegoż przepisu w postępowaniu apelacyjnym oznacza zaś, że sąd drugiej instancji obowiązany jest - przy uwzględnieniu unormowań zawartych w art. 381 i art. 382 kpc - brać pod uwagę zmiany w stanie faktycznym i prawnym sprawy, wpływające na treść orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 1998 roku, II CKN 748/97 Biuletyn Sądu Najwyższego 1999/1 str. 9 i z dnia 10 listopada 1998 roku, III CKN 259/98 OSNC 1999/4 poz. 82 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2000 roku, IV CKN 116/2000 LexPolonica nr 381980; z dnia 17 września 2004 roku, V CK 58/2004 LexPolonica nr 368890 i z dnia 8 lutego 2006 r. II CSK 153/2005 LexPolonica nr 2055616).

Stąd też, mając na uwadze powyższe, przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy powinien przeprowadzić zawnioskowane dowody na okoliczność pracy W. A. w spornym okresie w warunkach szczególnych. Dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w całości będzie możliwe ustalenie, czy W. A. legitymuje się wymaganym, co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, a zatem czy spełnia przesłanki z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezbędne do przyznania prawa do emerytury.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.